

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фінансів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ неперервної освіти і туризму
М.М. Кулаєць

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри фінансів
Протокол №5 від “02” червня 2020 р.
Завідувач кафедри: Н.М. Давиденко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ”

Галузь знань: 28 “Публічне управління та адміністрування”

Спеціальність 281 “Публічне управління та адміністрування”

Освітньо-професійна програма: 281 “Публічне управління та адміністрування”

Освітній ступінь: магістр

Розробник: доцент кафедри фінансів, к.е.н., доцент Олійник Лариса Анатоліївна

Київ – 2020

**1. Опис навчальної дисципліни
“Управління публічними фінансами”**

Галузь, спеціальність, ОПП, освітній ступінь	
Галузь знань	28 “Публічне управління та адміністрування”
Спеціальність	281 “Публічне управління та адміністрування”
Освітньо-професійна програма	281 “Публічне управління та адміністрування”
Освітній ступінь	магістр
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота)	–
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для заочної форм навчання	
	заочна форма навчання
Рік підготовки	2
Семестр	3
Лекційні заняття	8 год.
Практичні заняття	6 год.
Самостійна робота	106 год.
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих аудиторних годин	4 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни “Управління публічними фінансами” є набуття слухачами загальних та фахових компетентностей щодо використання методів та інструментарію управління публічними фінансами.

Завдання навчальної дисципліни полягає у формуванні у слухачів теоретичних знань та набутті практичних навичок щодо управління публічними фінансами як складової системи регулювання соціально-економічного розвитку країни та адміністративно-територіальних одиниць.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни слухач повинен

знати:

- сутність, принципи та функції публічних фінансів;
- основні ланки сучасної системи публічних фінансів України;
- функції та повноваження органів влади щодо формування та реалізації заходів фінансової політики держави;
 - нормативно-правову базу управління публічними фінансами в Україні;
 - сутність, джерела формування, методи мобілізації публічних доходів;
 - сутність і призначення публічних видатків;
 - об'єкт і суб'єкт управління публічними фінансами;
- функції, завдання та повноваження центральних та місцевих фінансових органів у системі управління публічними фінансами;
 - фінансові органи та інститути у забезпеченні формування та реалізації бюджетно-податкової політики;
 - систему прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку;
 - методологічні засади розвитку бюджетного планування та прогнозування.
- систему контролю за дотриманням бюджетного законодавства;
- структуру доходів Державного бюджету України;
- видатки, що здійснюються з Державного бюджету України;
- причини виникнення, види та шляхи оптимізації бюджетного дефіциту;
- бюджетний процес;
- систему формування доходів та планування видатків місцевих бюджетів;
- сутність децентралізації влади та бюджетної системи і показники її оцінки;
 - механізми та форми участі громадськості у бюджетному процесі;
 - шляхи підвищення прозорості бюджетного процесу.

вміти:

- обґрунтовувати заходи щодо зменшення ризиків публічних фінансів на основі аналізу бюджетних доходів, видатків, бюджетного дефіциту;
- розробляти прогностичні і програмні документи економічного і соціального розвитку області, району, міста;
- застосовувати показники кількісної та якісної оцінки ефективності використання бюджетних коштів;
- прогнозувати доходи та видатки місцевих бюджетів;
- розраховувати показники оцінки бюджетної децентралізації;
- застосовувати форми залучення громадян до бюджетного процесу на місцях;
- користуватись новими комунікаційними інструментами, що забезпечують своєчасне та ефективне спілкування органів влади та громадськості.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК): здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність розробляти та управляти проєктами; здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

спеціальні (фахові) компетентності (СК): здатність організовувати діяльність органів публічного управління та організацій різних форм власності; здатність визначати показники сталого розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях; здатність представляти органи публічного управління та налагоджувати ефективні комунікації; здатність самостійно готувати нормативно-правові акти, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді; здатність розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни базується на теоретичних знаннях та практичних навичках попередньо вивчених дисциплін за обраною спеціальністю: “Публічна політика та євроінтеграційні процеси”, “Публічне управління”, “Право в публічному управлінні”, “Організація діяльності органів публічної влади”, “Технології стратегування в публічному управлінні”, “Публічне адміністрування” та “Е-врядування та е-демократія”, “Комунікації в публічному управлінні”.

Згідно з навчальним планом для слухачів заочної форми навчання на вивчення дисципліни “Управління публічними фінансами” відводиться 120 год., у т.ч. на лекції – 8 год.; практичні заняття – 6 год.; самостійну роботу – 106 год.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади управління публічними фінансами

Тема 1. Теоретичні засади функціонування публічних фінансів

Сутність та призначення публічних фінансів як економічної категорії. Принципи та функції публічних фінансів. Структура публічних фінансів. Поняття фінансової системи держави. Місце публічних фінансів у структурі фінансової системи. Публічні фінанси в системі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту. Основні ланки сучасної системи публічних фінансів України. Роль публічних фінансів у забезпеченні соціально-економічного розвитку країни.

Сутність і види державної фінансової політики. Функції та повноваження органів влади щодо формування та реалізації заходів фінансової політики держави.

Питання для самопідготовки за темою 1

1. Які історичні засади сприяли розвитку публічних фінансів?
2. Які ключові відмінності публічних та приватних фінансів?
3. З яких складових складаються публічні фінанси?
4. На яких принципах будуються публічні фінанси?
5. Яка характеристика державних фінансів як складової публічних фінансів?
6. Які особливості та роль місцевих фінансів у складі публічних фінансів?
7. Які функціональні особливості публічних фінансів?
8. В чому полягають концептуальні основи дослідження сутності категорії «публічні фінанси»?
9. Які Ви знаєте публічні фонди та охарактеризуйте їх?
10. Яким чином державні органи влади реалізують заходи фінансової політики держави?

Тема 2. Нормативно-правове регулювання управління публічними фінансами

Фінансове право. Джерела фінансового права. Нормативно-правові акти, що регулюють фінансові відносини в Україні. Конституція України як основне джерело фінансового права. Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Нормативні акти Кабінету Міністрів України. Нормативні акти міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. Нормативні акти місцевих державних адміністрацій. Нормативні акти органів публічного управління, яких не віднесено до органів виконавчої влади. Нормативні акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Локальні нормативні

акти. Бюджетний кодекс України. Міжнародні правові акти у сфері публічних фінансів.

Питання для самопідготовки за темою 2

1. Які джерела фінансового права регулюють фінансову сферу?
2. Які є групи конституційних норм, які регулюють сферу фінансів?
3. Які Ви знаєте нормативно-правові акти з фінансових питань?
4. Які Ви знаєте види нормативних актів у сфері управління публічними фінансами в Україні?
5. У чому полягає роль Актів Кабінету Міністрів України в нормативно-правовому забезпеченні сфери публічних фінансів?
6. У чому полягає роль Нормативних актів Рахункової палати України, Національного банку України, Фонду соціального страхування України в нормативно-правовому забезпеченні сфери публічних фінансів?
7. У чому полягає роль Нормативних актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування в нормативно-правовому забезпеченні сфери публічних фінансів?
8. У чому полягає особлива роль Бюджетного кодексу України в нормативно-правовому забезпеченні сфери публічних фінансів?
9. У чому полягає значення міжнародних правових актів з питань публічних фінансів?
10. Яким чином забезпечується прозорість бюджету?

Тема 3. Публічні доходи і видатки

Публічні доходи та методи їх мобілізації. Джерела формування публічних доходів. Основні методи мобілізації публічних доходів: податки, позики та емісії. Теоретичні підходи до визначення та аналізу ризиків публічних фінансів. Завдання та заходи щодо зменшення ризиків публічних фінансів України. Сутність і призначення публічних видатків. Державне споживання. Бюджетне фінансування. Зв'язок функцій держави та публічних видатків. Класифікація видатків.

Питання для самопідготовки за темою 3

1. Яке головне джерело формування публічних доходів?
2. Які основні методи мобілізації публічних доходів?
3. Яка економічна сутність публічних видатків?
4. Яка структура системи публічних видатків?
5. Які методи бюджетного фінансування вам відомі?
6. Як класифікуються бюджетні видатки?
7. Які є напрями бюджетного фінансування?
8. Які є форми бюджетного фінансування?
9. Які є ризики формування публічних фінансів?
10. Які основні тенденції зміни державних видатків за останні роки?

Тема 4. Система управління публічними фінансами

Управління публічними фінансами як складова системи регулювання соціально-економічного розвитку країни та адміністративно-територіальних одиниць. Об'єкт і суб'єкт управління. Функції, завдання та повноваження центральних та місцевих фінансових органів у системі управління публічними фінансами. Державна фінансова стратегія суспільного розвитку: мета, цілі, завдання, відповідальні виконавці. Фінансові органи та інститути у забезпеченні формування та реалізації бюджетно-податкової політики. Система прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку. Учасники державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку. Методологічні засади розвитку бюджетного планування та прогнозування. Бюджетне планування і прогнозування як складова бюджетного процесу. Програмно-цільовий метод планування видатків бюджету у бюджетному процесі. Показники кількісної та якісної оцінки ефективності використання бюджетних коштів. Державний фінансовий контроль як складова бюджетного процесу. Форми та принципи державного фінансового контролю. Інституційне забезпечення державного фінансового контролю. Система контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства. Державний фінансовий аудит. Органи державного фінансового контролю в Україні, їх завдання та повноваження. Досвід розвитку системи управління публічними фінансами у зарубіжних країнах.

Питання для самопідготовки за темою 4

1. Як визначається термін "управління публічними фінансами"?
2. Які є об'єкти управління публічними фінансами?
3. Хто є суб'єктом управління публічними фінансами?
4. Які є основні фінансові інструменти?
5. Які є основні форми управління фінансами?
6. Які Ви знаєте принципи управління публічними фінансами?
7. Які органи та інститути входять до організаційного складу фінансової системи України?
8. Яким чином розподіляються функції в управлінні фінансами між органами державної влади і управління?
9. Які основні функції виконує Міністерство фінансів України?
10. Які функції виконують суб'єкти управління фінансами в Україні?

Змістовий модуль 2. Формування доходів публічних фінансів, інструменти електронної демократії

Тема 5. Державний бюджет України

Призначення і роль державного бюджету. Доходи державного бюджету України. Доходи загального та спеціального фонду державного бюджету України. Структура доходів державного бюджету України. Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України. Основні напрямки використання бюджетних коштів. Фактори, що впливають на формування видатків державного бюджету України в сучасних умовах. Бюджетний дефіцит: причини, види та шляхи оптимізації. Поняття й причини виникнення бюджетного дефіциту. Види бюджетного дефіциту. Джерела фінансування дефіциту бюджету. Шляхи подолання бюджетного дефіциту. Бюджетний процес.

Питання для самопідготовки за темою 5

1. Які функції Державного бюджету України?
2. В чому полягає зміст програмно-цільового методу бюджетного фінансування?
3. Що таке бюджетна політика та бюджетний механізм?
4. Які є критерії класифікації доходів державного бюджету?
5. Які Ви знаєте методи мобілізації доходів державного бюджету?
6. Яка характеристика системи видатків Державного бюджету України в сучасних умовах?
7. Яка характеристика системи доходів Державного бюджету України в сучасних умовах?
8. У чому полягає економічне і соціальне значення видатків Державного бюджету?
9. Які шляхи подолання бюджетного дефіциту?
10. Проблеми скорочення і можливі джерела покриття бюджетного дефіциту України?

Тема 6. Фінанси місцевих органів влади

Формування інституту місцевого самоврядування. Повноваження та функції місцевого самоврядування. Сутнісні характеристики фінансів місцевих органів влади. Структурні та функціональні особливості фінансів місцевих органів влади. Місцеві бюджети як основа забезпечення соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць. Система формування доходів місцевих бюджетів. Система планування видатків місцевих бюджетів. Територіальні громади, особливості формування їх бюджетів. Позики місцевим бюджетам. Формування та використання бюджету

розвитку місцевих бюджетів. Бюджетне регулювання у сфері міжбюджетних відносин в контексті структурних перетворень бюджетної системи. Фінансова спроможність органів місцевого самоврядування, баланс владних повноважень і фінансових ресурсів. Фінансове вирівнювання як інструмент державного регулювання соціально-економічного розвитку територій. Форми фінансового вирівнювання та їх вплив на розвиток територій. Міжбюджетні трансферти їх види. Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам. Світовий досвід регулювання міжбюджетних відносин. Місцеві запозичення як інструмент впливу на соціально-економічний розвиток регіонів, критерії ефективності політики залучення запозичень до місцевих бюджетів. Моніторинг результативності управління об'єктами комунальної власності.

Питання для самопідготовки за темою 6

1. Які функції місцевого самоврядування?
2. У чому полягає економічна суть і призначення місцевих бюджетів?
3. Як класифікуються доходи місцевих бюджетів за економічною природою?
4. Як класифікуються видатки місцевих бюджетів відповідно до бюджетної класифікації?
5. На які групи поділяються видатки місцевих бюджетів?
6. Які є джерела формування бюджету розвитку місцевих бюджетів?
7. Які є види міжбюджетних трансфертів?
8. Які існують зараз проблеми при реформуванні місцевих фінансів в Україні?
9. Які є форми залучення місцевих позик в Україні?
10. Як фінансуються витрати комунальних підприємств?

Тема 7. Бюджетна децентралізація в Україні

Поняття децентралізації та її види. Умови виконання бюджетної децентралізації. Теоретичні аспекти децентралізації. Бюджетна децентралізація в сфері доходів і видатків. Оптимальний рівень бюджетної децентралізації, її значення для економічного та соціального розвитку адміністративно-територіальних одиниць. Показники оцінки бюджетної децентралізації. Бюджетна децентралізація в Україні у контексті європейських тенденцій. Капітальні трансферти місцевим бюджетам: підходи до створення ефективної системи управління.

Питання для самопідготовки за темою 7

1. В чому особливості реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади в Україні?
2. Які Ви знаєте види децентралізації?
3. Які концептуальні складові бюджетної децентралізації?

4. Як визначають фінансову децентралізацію?
5. Яка законодавча основа бюджетної децентралізації?
6. В чому полягає роль капітальних трансфертів місцевим бюджетів у створенні ефективної системи управління?
7. Як відбувалося реформування місцевого самоврядування у країнах Європи?
8. Від чого залежить успіх бюджетної децентралізації?
9. Що є необхідною складовою бюджетної децентралізації?
10. Які є напрями посилення фінансової спроможності органів місцевого самоврядування?
11. Які основні переваги децентралізації?

Тема 8. Участь громадськості в бюджетному процесі

Механізми та форми участі громадськості у бюджетному процесі. Громадська участь. Поняття та рівні. Нормативно-правове регулювання участі громадян. Механізми участі громадян на загальнодержавному рівні. Форми залучення громадян до бюджетного процесу на місцях. Шляхи підвищення прозорості бюджетного процесу. Врахування суспільних запитів при розробці проектів місцевих бюджетів. Бюджет участі та його вплив на результативність використання коштів бюджету.

Питання для самопідготовки за темою 8

1. Що таке поняття «громадська участь»?
2. Які є рівні громадської участі?
3. Як класифікується процес громадської участі залежно від рівня впливу суспільства на ухвалення рішень?
4. Які нормативно-правові акти регулюють громадську участь в Україні?
5. Які є механізми забезпечення прозорості бюджету та залучення громадськості на національному рівні?
6. Які є форми залучення громадян до бюджетного процесу на місцях?
7. На що повинно бути спрямоване підвищення прозорості та відкритості бюджетного процесу?
8. Які критерії якості повинні враховуватись при підготовці інформації для громадськості?
9. Які інтерактивні сервіси в Україні є комунікаційними інструментами, що забезпечують своєчасне та ефективне спілкування органів влади та громадськістю?
10. Яка інформація міститься на порталі Є-data?

Структура навчальної дисципліни “Управління публічними фінансами”

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади управління публічними фінансами					
Тема 1. Теоретичні засади функціонування публічних фінансів	15	1			14
Тема 2. Нормативно-правове регулювання управління публічними фінансами	15	1			14
Тема 3. Публічні доходи і видатки	15	1			14
Тема 4. Система управління публічними фінансами	15	1	2		12
Разом за змістовим модулем 1	60	4	2		54
Змістовий модуль 2. Формування доходів публічних фінансів, інструменти електронної демократії					
Тема 5. Державний бюджет України	15	1	1		12
Тема 6. Фінанси місцевих органів влади	15	1	1		12
Тема 7. Бюджетна децентралізація в Україні	15	1	1		14
Тема 8. Участь громадськості в бюджетному процесі	15	1	1		14
Разом за змістовим модулем 2	60	4	4		52
Усього годин	120	8	6		106

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система управління публічними фінансами	2
2	Державний бюджет України	2
3	Фінанси місцевих органів влади	2
Усього		6

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань слухачами

Контрольні питання, які виносяться на екзамен

1. Сутність та призначення публічних фінансів.
2. Принципи та функції публічних фінансів.
3. Структура публічних фінансів.
4. Основні ланки сучасної системи публічних фінансів України.
5. Роль публічних фінансів у забезпеченні соціально-економічного розвитку країни.
6. Сутність і види державної фінансової політики.
7. Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні.
8. Нормативні акти органів публічного управління, яких не віднесено до органів виконавчої влади.
9. Нормативні акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування.
10. Сутність публічних доходів.
11. Джерела формування публічних доходів.
12. Методи мобілізації публічних доходів.
13. Теоретичні підходи до визначення та аналізу ризиків публічних фінансів.
14. Заходи щодо зменшення ризиків публічних фінансів України.
15. Сутність і призначення публічних видатків.
16. Видатки на державне споживання.
17. Сутність бюджетного фінансування.
18. Класифікація публічних видатків.
19. Об'єкт і суб'єкт публічного управління.
20. Функції, завдання та повноваження центральних та місцевих фінансових органів у системі управління публічними фінансами.
21. Система прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку.
22. Учасники державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку.
23. Сутність програмно-цільового методу планування видатків бюджету у бюджетному процесі.
24. Показники кількісної та якісної оцінки ефективності використання бюджетних коштів.
25. Форми та принципи державного фінансового контролю.
26. Система контролю за дотриманням бюджетного законодавства.
27. Органи державного фінансового контролю в Україні, їх завдання та повноваження.
28. Особливості управління публічними фінансами у зарубіжних країнах.
29. Роль та доходи Державного бюджету України.

30. Доходи загального та спеціального фонду державного бюджету України. Структура доходів державного бюджету України.
31. Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України.
32. Поняття й причини виникнення бюджетного дефіциту.
33. Види бюджетного дефіциту.
34. Джерела фінансування дефіциту бюджету.
35. Шляхи подолання бюджетного дефіциту.
36. Суть та етапи бюджетного процесу.
37. Повноваження та функції місцевого самоврядування.
38. Економічна сутність місцевих бюджетів.
39. Система формування доходів місцевих бюджетів.
40. Система планування видатків місцевих бюджетів.
41. Позики місцевим бюджетам.
42. Джерела формування та використання бюджету розвитку місцевих бюджетів.
43. Форми фінансового вирівнювання та їх вплив на розвиток територій.
44. Міжбюджетні трансферти їх види.
45. Сутність запозичень місцевих органів влади та їх форми.
46. Сутність децентралізації та її види.
47. Показники оцінки бюджетної децентралізації.
48. Механізми та форми участі громадськості у бюджетному процесі.
49. Форми залучення громадян до бюджетного процесу на місцях.
50. Шляхи підвищення прозорості бюджетного процесу.
51. Бюджет участі та його вплив на результативність використання коштів бюджету.
52. Сутність порталу Є-data.
53. Система електронних закупівель ProZorro.
54. Класифікація процесу громадської участі залежно від рівня впливу суспільства на ухвалення рішень.
55. Нормативно-правові акти, що регулюють громадську участь в Україні.
56. Механізми забезпечення прозорості бюджету та залучення громадськості на національному рівні.
57. Форми залучення громадян до бюджетного процесу на місцях.
58. Критерії якості, які повинні враховуватись при підготовці інформації для громадськості.
59. Врахування суспільних запитів при розробці проектів місцевих бюджетів.
60. Інтерактивні сервіси забезпечення комунікації органів влади та громадськістю в сфері бюджетного процесу.

Зразок завдання для визначення рівня засвоєння знань слухачами

Теоретична частина

1. Сутність, принципи та функції публічних фінансів як економічної категорії.
2. Учасники державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку.

Тестова частина

1. Головним критерієм визначення поняття «публічні фінанси» є:
 - а) фінансове забезпечення виконання органами влади різних рівнів функцій держави у широкому розумінні;
 - б) характеристики його складових елементів;
 - в) критерії права власності;
 - г) необхідність забезпечення публічності.
2. У складі публічних фондів України виокремлюють:
 - а) публічні фонди коштів соціального призначення;
 - б) публічні фонди коштів місцевого самоврядування;
 - в) публічні фонди держави;
 - г) всі відповіді вірні.
3. Для зменшення ризиків публічних фінансів України необхідно процедури формування та прийняття бюджету, до яких слід віднести:
 - а) широке професійне обговорення прогнозу макроекономічних показників, які покладено в основу формування бюджету;
 - б) оцінку бюджетних ризиків;
 - в) удосконалення процедур прийняття рішень щодо видатків державного бюджету;
 - г) всі відповіді правильні.
4. Чітке законодавче розмежування функціональних повноважень центральних та місцевих органів влади є складовою:
 - а) бюджетної децентралізації;
 - б) адміністративної децентралізації;
 - в) політичної децентралізації;
 - г) ринкової децентралізації.
5. Контрольна функція публічних фінансів проявляється в:
 - а) контролі за розподілом валового внутрішнього продукту за відповідними фондами і витратою їх за цільовим призначенням;
 - б) контролі при проведенні заходів фінансового впливу;
 - в) контролі над виконанням управлінських рішень фінансової служби;
 - г) своєчасної й повної концентрації фінансових ресурсів у грошових фондах.

6. Структура фінансової системи країни повинна бути спрямована на встановлення оптимальних пропорцій розподілу й перерозподілу виробленого ВВП із метою повного забезпечення потреб громадян, підприємств і держави в цілому:

- а) так;
- б) ні.

7. До фінансових інструментів відносяться:

- а) фінансове планування;
- б) фінансове забезпечення;
- в) фінансове регулювання;
- г) податки й збори;
- д) відсотки за кредитами.

8. Нормативно-правовими актами, які регулюють фінансові відносини в Україні, є:

- а) щорічні закони про державний бюджет;
- б) нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України по фінансових питаннях;
- в) нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади, які стосуються фінансової діяльності;
- г) акти місцевих рад і місцевих державних адміністрацій.
- д) правильні всі відповіді.

9. Суспільні відносини, які виникають із приводу утворення, управління, розподілу (перерозподілу) і використання публічних фондів коштів, за рахунок яких задовольняються суспільні (соціальні) інтереси, визнані державою або органами місцевого самоврядування, які не є державною або комунальною власністю – це...

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

10. Проаналізувати структуру надходжень до Державного бюджету України податку на прибуток підприємств різних форм власності, визначити найбільш вагомі джерела надходження цього податку за період 2018 – 2019 років, обґрунтувати роль та значення цього податку у формуванні доходної частини державного бюджету України. Вихідні дані наведено в табл.

Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності у 2018 – 2019 роках, млрд. грн.

Джерела надходження податку	2018 рік	2019 рік
Підприємства державної форми власності	8,1	10,6
Підприємства з іноземним капіталом	10,8	10,6
Банки	0,8	0,9
Приватні підприємства	34,3	31,0

(у бланку відповідей впишіть розв'язок задачі)

6. Методи навчання

Під час викладання курсу передбачено використання методики проблемного навчання, технології дистанційного навчання та модульно-рейтингова системи навчання.

На лекціях зосереджується увага слухачів на вивченні окремих теоретичних положень та проблемних питань в сфері управління публічними фінансами, розглядаються можливі варіанти їх подолання з наведенням конкретних прикладів з вітчизняної та зарубіжної практики. Розглядаються аналітичні дані публічних фінансів, а саме: доходи та видатки Державного бюджету та місцевих бюджетів та методологічні засади розвитку бюджетного планування та прогнозування. Надаються практичні рекомендації щодо управління публічними фінансами на різних рівнях. Лекційний матеріал подається у формі текстових слайдів, схем, таблиць, графіків, відеофайлів.

Формування вмінь слухачів за визначеними темами практичних занять відбувається у формі: колективної роботи над ситуаційними завданнями з розробки прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку територій, обґрунтування заходів щодо зменшення ризиків публічних фінансів на основі аналізу бюджетних доходів, видатків, бюджетного дефіциту, прогнозу доходів та видатків місцевих бюджетів; дискусії; виконання тестових завдань під час проміжної атестації.

Самостійна робота полягає у самостійному опрацюванні слухачами визначених тем у програмі, нормативно-правової бази, навчально-методичної, наукової літератури та інших джерел інформації дисципліни та передбачає надання відповідей на запитання для самоконтролю.

7. Форми контролю

Видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Поточний контроль у формі опитування та виконання завдань здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Проміжна атестація (поточний модульний контроль) проводиться у формі тестування або написання контрольної роботи після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Семестрова атестація проводиться у формі семестрового екзамену у письмовій (електронній) формі за екзаменаційними білетами.

8. Розподіл балів, які отримують слухачі

Оцінювання слухачів відбувається згідно Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, затвердженого Вченою радою НУБіП України 27.12.2019 року, протокол №5. Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи **R_{нр}** (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{\text{НР}} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{\text{ЗМ}} \cdot K^{(1)}_{\text{ЗМ}} + \dots + R^{(n)}_{\text{ЗМ}} \cdot K^{(n)}_{\text{ЗМ}})}{K_{\text{дис}}}, (1)$$

де $R^{(1)}_{\text{ЗМ}}, \dots, R^{(n)}_{\text{ЗМ}}$ – рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{\text{ЗМ}}, \dots, K^{(n)}_{\text{ЗМ}}$ – кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) (або годин), передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{\text{дис}} = K^{(1)}_{\text{ЗМ}} + \dots + K^{(n)}_{\text{ЗМ}}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Максимальний рейтинг слухача з навчальної роботи за двома змістовими модулями з дисципліни “Управління публічними фінансами” може складати:

$$R_{\text{НР}} = \frac{0,7 \cdot (100 \cdot 2 + 100 \cdot 2)}{4} = 70 \text{ балів} (2)$$

Для визначення рейтингу слухача із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з таблиці 1.

Таблиця 1

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Оцінка “Відмінно” виставляється здобувачу вищої освіти, який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв’язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка “Добре” виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка “Задовільно” виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Оцінка “Незадовільно” виставляється здобувачу вищої освіти, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

Таблиця 2

Розподіл балів при рейтинговій системі оцінювання з навчальної дисципліни “Управління публічними фінансами”

	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
	T1	T2	T3	T4	ПМК	T5	T6	T7	T8	ПМК
Практичні заняття:										
– колективна робота над ситуаційним завданням;				40		10	10	10	10	
Самостійна робота:										
– самостійне опрацювання тем;	5	5	5	5		5	5	5	5	
Кількість балів за видами робіт і ПМК	5	5	5	45	40	15	15	15	15	40
Кількість балів за змістовий модуль	100					100				
R НР (навчальна робота)						70				
R АТ (семестровий екзамен)						30				
R ДИС (загальний рейтинг)						100				

9. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс включає робочу програму, курс лекцій, презентаційні матеріали, завдання для виконання практичних робіт, питання для самопідготовки, комплект тестових завдань для проведення поточного модульного контролю, комплект екзаменаційних білетів, [електронний курс](#).

10. Рекомендована література

Основна:

1. Бюджетна система: тенденції розвитку https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/2019-07-08-budget_book.pdf
2. Бюджетний менеджмент : підруч. / за ред. В. Г. Дем'янишина, Г. Б. Погріщук. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 532 с.
3. Бюджетний менеджмент: навч. посіб. / [Титарчук І.М., Негода Ю.В.] – К.: Компринт, 2017. – 305 с.
4. Власюк Н.І., Мединська Т.В., Мельник М.І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / Н.І. Власюк, Т.В. Мединська, М.І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. – 328 с.
5. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
6. Негода Ю.В., Олійник Л.А. Місцеві фінанси: навчальний посібник. /Ю.В. Негода, Л.А. Олійник. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2020. – 300 с.
7. Сучасна бюджетна система https://www.ibser.org.ua/sites/default/files/170x240_preview_0.pdf
8. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
9. Закон України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2629-19>
10. Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-IX>
11. Закон України «Про Рахункову палату України» від 11.07.1996 р. № 315/96-ВР // Голос України. – 29.10.1996 р., № 204 / [Електронний ресурс] – Режим доступу до закону: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/315/96-%D0%B2%D1%80/page 2](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/315/96-%D0%B2%D1%80/page%202)
12. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. № 1861-VI // Офіційний вісник України . – 01.03.2010 р., № 12. [Електронний ресурс] – Режим доступу до закону: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
13. Конституція України. 1996 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
14. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 1997 р. // <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>

Допоміжна:

15. Голинська О.В. Механізми державного управління бюджетами через інструменти програмно-цільового методу: [монографія] / Голинська О.В., – Одеса: ВМВ, 2013. – 272 с

16. Данилишин Б. М. Децентралізація управління в Україні: з чого почати? / Б. М. Данилишин // Контракти UA. – 2014. – 17.10. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://kontrakty.ua/article/82116>

17. Рева Т.М., Ковальчук К.Ф., Кучкова Н.В. Місцеві фінанси. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 208 с.

18. Сунцова О.О. Місцеві фінанси: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 560 с.

19. Сучасні інструменти фінансового планування: Навчальний посібник / І. Ф. Щербина, В. В. Зубенко та ін.; За ред. І. Ф. Щербини; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID – К.: Нора-друк, 2012. – 128 с.

20. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/157-19>

21. Закон України «Про місцеві вибори» від 14.07.2015 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/595-19>

22. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>

23. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо добровільного приєднання територіальних громад» від 09.02.2017 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1851-19>

24. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

25. Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів від 12.09.2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12>

26. Постанова Верховної Ради України № 3650 «Про утворення та ліквідацію районів» від 17.07.2020 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text>

27. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: Закон України від 15.07.1997 р. // Відомості ВРУ. – 1997.– № 38.– С. 36–78.

Інформаційні ресурси:

28. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку громад та територій України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/>

29. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

30. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим

доступу: <http://portal.rada.gov.ua> .

31. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index> .

32. Офіційний веб-сайт асоціації міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.auc.org.ua/>

33. Офіційний веб-сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. – Режим доступу: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/index> .

34. Офіційний веб-сайт Рахункової палати України. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index> .

35. Офіційний портал про реформу децентралізації владних відносин в Україні <https://decentralization.gov.ua/>

36. Офіційний сайт Міністерства та Комітету цифрової трансформації України <https://thedigital.gov.ua/>

37. Офіційний сайт швейцарсько-українського проекту DESPRO “Підтримка децентралізації в Україні” <https://despro.org.ua/>

38. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

39. Навчальний портал НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/>